JUAN ENRIQUE IRAUSQUIN SIRBIDOR DI PUEBLO, ESTADISTA Y POLITICO

3-12-1904 / 3-12-2004
Stichting monument Juancho E. Irausquin

Sirbidor di Pueblo

Stichting Monumento Juancho Irausquin a dicidi cu na conmemoriacion di 100 anja natal di Juancho Enrique Irausquin nos lo conmemora tur e logronan di Juancho Irausquin cu a trese cu ne cu Aruba a drenta den un era completamente nobo y cu te cu awe nos tin e frutonan di su vision y desconan. Juancho Irausquin tabata un persona cu tabatin e vision pa traha projectonan y tin ideanan pa termino largo. Su plannan tabata amplio y riba tur tereno. Dor di planifica Juancho Irausquin por a logra pa desaroya Aruba grandemente pero na mesun momento a pone e fundeshi pa leynan pa protecha e personanan di menos of ningun recurso (ley di pensioen, vuida y Huerfano), y pa duna oportunidad na tur persona pa desaroya nan mes pa nan tin possibilidad den bida pa progresa (school liber, beca) y alaves protecha e trabador (Ley di CAO).

Juancho Irausquin tabatin een tien jaren plan locual e a laga atras y P.P.A. den e espiritu y vision di Juancho Irausquin a logra pa checuté. Juancho Irausquin e fundador di locual nos tin awe." Stichting Monumento Juancho Irausquin pa medio di e edicionan lo recorda tur en logronan de Juancho Irausquin cu nos no mag di lubida.

Juan Enrique Irausquin a nace na Aruba, dia 3 di december 1904. Despues di Lagere school na Aruba el a bai Corsow na unda el a sigui diferente curso den educacion comercial y tambe den Accounting, Money and Banking. Na edad di 14 aña el a drenta servicio di Hollandsche Bank y den un tempo relativamente cortico a jega te na procuratie-houder. Impulsa pa un ambicion di superacion, Sr. Irausquin na 1929 a tuma retiro for di Hollandsche Bank y a drenta servicio di firma John Gerard Eman, cu durante algun tempo tabata haci negoshi bancario. Na 1936 e Firma John Gerard Eman den cooperacion cu Maduro & Curiel's Bank NV a dicidi di funda e prome banco Arubano, esta Aruba Bank N.V., Juancho, manera popularmente tabata wordó jama, a bira su promer Director.

Juan Enrique Irausquin
Fundador di Partido Patriotico Arubano P.P.A.

Posicion cu él a ocupa te ná aña 1951. Sr. Irausquin tabata activo riba hopi tereno. E tabata presidente durante 1946 te cu 1948 di Camara di Comercio, di Comission di Turismo, y miembro di hopi comission economico, co-fundador di Rotary Club y Home Buildings Foundation na Aruba. Na 1947 el a bira Miembro di Staten y despues a sali reelegi den tur eleccion na cual el a tuma parti. Varios biaha el a worde nombra Presidente di Staten den reconocimento pa su capacidad-1948 Juancho a participa na tur conferencia importante tocante autonomia pa Antillas Neerlandes, manera Ronde Tafel Conferentie y e asina jama Kleine Commissie.
Na 1949 Juan Enrique Irausquin a funda Partido Patriotico Arubano (P.P.A).
Den e promer eleccion pa Eilandsraad na Aruba. Juancho a sali elegi, kedando miembro di e raad aki pa varios aña. Su Partido a keda den oposicion te na aña 1954. Dia 1 di april 1956 Juan Enrique Irausquin a worde nombra Ministro di Finanzas y Fomento, puesto importante cu el a keda ocupa te na su morto riba 20 di juni 1962.
Juancho tabata casa cu Maria Waitzberg.
Den reconocimento pa su hopi meritonan riba tereno politico, economico y social. Su Mahestad La Reina Juliana a haña hon di nombre Officier den Orde di Oranje Nassau. Aruba y Antillas Neerlandes en general a honra memoria di e ilustre Arubano inaugurando un estatua riba e plein-

Maria Waitzberg
Casa di
Juan Enrique Irausquin

tji dilanti Postkantoor y honrando e cu su nomber "Juan Enrique Irausquinplein" Gobierno di Aruba a duna e caya cual el a construi y tabata e infrastructura necesario pa e construccion di Hotelnan su nomber na 1992. Vliegveld di Saba y un caya riba St.Maarten tambe ta carga su nomber como reconocimento di su contribucion na nan desaroyo y progreso. Servicio Postal di Aruba riba 1 di Januari 1996 a sa di honra su memoria cu un stampia special na balor di 100 cent.

Historia ta relata cu na momento cu otronan kier a humilia Aruba, cu caracter firme el a sali na defensa di su isla y a propina nan un golpi. Su nomber, labor, actitud, caracter, su sentimentonan pa problemanan di e ser humano den comunidad, tur esaki y mucho mas a hibe den tur skina di Aruba.

PLAN DI 10 AÑA

Un di e metanan principal di P.P.A. tabata desaroyo y expansion di propio fuentenan economico y promovi seguridad di trabao pa tur sin distincion di religion, color, rasa of nacionalidad. Aruba su unico pilar di economia tabata na e momento ei Lago. Juancho Irausquin di P.P.A. tabata ker a desaroya Aruba y tabata ker un di dos pilar di economia. Pesei Juancho Irausquin/P.P.A. kera desaroya turismo cu lo trese entrada additional y crea empleo pa hopi Arubiano. Pa por hasi esaki a traha un Plan integral riba diferente tereno pa por logra e desaroyo desea. E tabata necesario pa 1) Drecha nos planta di Awa y Electricidad di manera cu e hotelnan cu lo bin, por tabatin e garantia di awa limpi y saludabel, na mesun momento cu nan por hanja suficiente coriente y baha e prijs. 2) Funda un compania Aruven N.V. pa dedica na e construccion di e prome hotel.3) Construi un boulevard pa por jega na e Hotel y na unda e posibilidad lo wordu crea pa mas hotel por wordu construi banda di esaki. 4) Expande e aeropuerto y bin cu un aeropuerto nobo na unda avionnan mas grandi por a baha. 5) Construi differente careteranan nobo pa conecta e districtonan cu otro. 6)Construi un Hospital nobo pa nos comunidad, pero tambe pa duna turistanan confiansa cu nan tin garantia di tratamente medico optimal ora cu nan bin Aruba.
7) Mehora e educacion pa nos pueblo y preparacion di nos hobenan den e ramo hotelero. E plan tabata un plan riba termino largo y a wordu jama PLAN DI DIEZ ANJA cu tabata cubri un variacion di tereno cu tabatin mester di atencion pa asina sirbi e interes nacional di e Pais·Aruba. Pa checuta e plan di Diez anja aki lo tabata necesario un inversion di Afl. 225.657.000,--. Na 1960 Gobierno Hulandes a declara dispuesto di financia e plannan aki basta nan wordu poni den un plan Integral di desaroyo. Na Februari 1962 bestuurscollege di P.P.A. a hasi historia entregando un plan Integral pa desaroyo di Aruba. E plan aki tabata duna un bista detalla di e plannan ariba 11 tereno pa asina garantisa e desaroyo di Aruba. Bestuurscollege di Aruba tabata a la vez dispuesto di inverti for di propio medio un suma di 23 miyon florin den e periodo di 10 aña. Gobierno Antiyano a declara inmediatamente di ta dispuesto pa manda e plan integral aki e mesun siman pa Gobierno di Hulanda na Den Haag.
Pa intrega a plan aki na Gobierno Antiyano e Bestuurscollege den su totalidad a viaha pa Corsow. Diputado di Finanzas e tempo ey tabata Sr. Oscar Henriquez.

E 11 topiconan tabata:
1. Industrialisacion: f.48.900.000,-
2. Turismo: f.36.000.000,—
3. Servicio di Telefon f.3.080.000,—
4. Agricultura etc. f. 6.800.000,—
5.Pescaria f. 1.970.000,--
6. Enseñansa f.6.610.900,—
7. Salubridad Publico f. 2.700.000,-
8. Social f. 2.250.000,--
9. Cas pa pueblo f. 8.700.000,-
10. Plannan di infrastructura e.o: saneamento di Village, plannan di rioleringf.36.266.800,---
11. Edificionan pa oficinanan di Gobierno f.1.500.000,---

Nos ta cita un parti di un comunicado cu a worde saca for di Servicio Informativo di Gobierno di Aruba:
"Zoals gemeld is gisteren in Willemstad door het voltallige Bestuurscollege van Aruba het Tienjarenontwikkelingsplan Aruba aan de Raad van Ministers overhandigd. Dit plan zal door de landsregering aan de Nederlandse Regering worden aangeboden. Een en ander geschiedt ingevolge de beginselovereenkomst Financiering van de ontwikkeling van de Nederlandse Antillen welke namens de Nederlands Antitliaanse Regering door de Minister van Welvaartszorg, de heer J.E. Irausquin, de gezaghebber van het eilandgebied Curacao, de heer M.P. Gorsira en de gedeputeerde van Financien en Economische Zaken van de heer O.S. Henriquez, in november 1960 ten behoeve van de eilandgebieden Aruba en Curacao werd getekend.
Deze verbeteringen vereisen aanzienlijke geldmiddelen, doch de budgetaire en financiele positie van het eilandgebied laat niet toe deze middelen op te brengen. Met de onderhavige beginselovereenkomst heeft de . Nederlandse regering zich echter bereidverklaard in deze steun te verlenen. mits bedoelde verbeteringen in concreto vastgelegd werden in een meerjarenplan.
In het thans aangeboden

ontwikkelingsplan zijn deze verbeteringen, alsmede een aantal andere plannen, welke verbreding van de economische basis beogen, opgenomen.

"Urgente werken"

Vooruitlopende op de indiening van dit meerjarenplan, werd in 1961 reeds een aantal z.g. urgente werken voor financiele steun aan de Nederlandse regering voorgelegd. Dit betrof - uitbreiding van het water en electriciteitsbedrijf, aanleg van de industriehaven de Barcadera, - verbetering van de haven Oranjestad en - uitbreiding en verbetering van de luchthaven." Bij de aanbieding gisteren van het Aruba ontwikke-lingsplan, werd door de Minister-President de toe-zegging gedaan, dat het een en ander met de grootst mogelijke spoed zou worden doorgestuurd en aangeboden aan de Nederlandse regering, die, zoals bekend, ingevolge bovenvermelde beginselovereenkomst, reeds de toezegging deed de nodige financiele steun te zullen verlenen, ter verwezenlijking van deze voor de sociale en economische opbouw van de Antillen zo belangrijke plannen, aldus deelt de Arubaanse Voorlichtingsdienst mede.

E logronan di e plan aki ta grandisimo. Despues di fayecimiento di Juancho Irausquin na juni 1962 P.P.A. a ehecuta e plan di dje y te cu awe nos por mira e resultadonan di esaki. 1) Expansion di planta di Awa y Corriente na Balashi, 1961 Planta 1 te cu 5 Weir-Units, 1966 Planta 6, 1970 Planta 7, 1971 Planta 8, 1974 2 unidad pa produci 8000 tin di awa pa dia. 2) Aruven N.V. a wordu funda y a construi e prome Hotel Aruba Caribbean Hotel & Casino 1959, Aruba Sheraton Hotel & Casino 1964, Americana Aruba Hotel & Casino 1975. 2) L.G. Smith Boulevard, caminda principal pa Noord hancha y asfalta, caminda principal pa Sta Cruz hancha y asfalta, caminda principal pa San Nicolaas, brug di Spaans Lagoen 1970 etc. 3) Expansion di terminal y pista. Aeropuerto Reina Beatrix 1972. 4) Hopsital H. Oduber, plan di 6 december 1963 y contracto pa construccion firma 17 di april 1972. 7) Scol liber pa muchanan, Hotelvakschool inicia na 1972.

JUANCHO IRAUSQUIN A FAYECE

Juancho tabata protestant pero asina mes Obisbo di Antiyas a bin te Aruba pa compañe pa su ultimo lugar di sosiego.

Juancho Irausquin a traha te na ultimo pa progreso di Aruba. Apesar cu e tabata malo e tabata tene e malesa scondi y tabata atende reunionnan y atende cu e pueblo. E tabata un persona cu tabata tin un vision grandi pa nos isla, E tabata kere den e idealnan grandi y a traha cu curason pa por trese prosperidad pa e pueblonan di Aruba y Antiyas.

Willemstad/Oranjestad - Dia 20 di juni 1962 e noticia a alcansa Aruba cu Juan Enrique Irausquin, mihor conoci como Juancho a fayece na hermana isla Corsow. E noticia a conmove profundamente e comunidad di Aruba. Hendenan no por a kere e noticia cu Juancho a muri, pa motibo cu e tabata relativamente hoben. Ainda e tabata tin asina hopi plan pa futuro di Aruba. E noticia a drenta for di Corsow caminda e tabata tei pa trabao. El a sufri un atake di curason y despues na caminda pa hospital el a bolbe haya un otro atake di curason.

Den tur skina di nos isla famianan a brasa otro y a yora lamentando e morto di e gran "Sirbidor di Pueblo". E tabata lider di e partido PPA y a goberna Aruba cu un enorme popularidad cu a brinde 15 asiento den eilandsraad, mas hopi cu cualkier lider den historia di Aruba. E pueblonan di e islanan di Antiyas tambe a keda profundamente conmovi cu e noticia. Juancho tabata hopi popular tambe na e demas islanan.

E pueblo a uni na miles canto di caminda for di Oranjestad te na Aeropuerto pa ricibi y compañe pa ultimo biaha. Miles y miles di hende a cana hunto den e corteho funebre historico aki cu a bira algo nunca bisto. E pueblo tabata stime, Aruba a perde un gran lider.

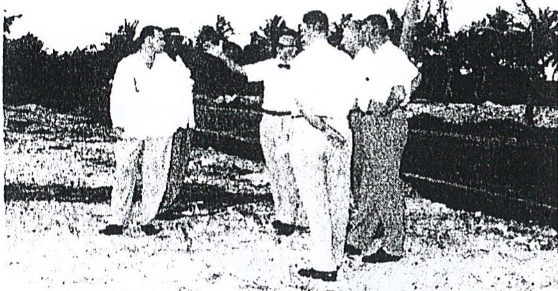

INICIO DI UN ERA DI TURISMO

Stichting monument Juancho E. Irausquin

Juanco Irausquin tabatin e vision pa desaroya y salbaguardia Aruba. Juancho tabata desea un otro entrada pa Aruba pa Aruba no depende di Lago cu tabata e pilar di entrada principal pa Aruba. Juancho tabata ker un Segundo pilar di entrada por se acaso Lago lo sera un

Studio di e tereno unda Caribbean Hotel lo wordu construi aña 1956

dia. Hopi hende a bisa cu esei nunca lo pasa. Asina un era Nobo pa Aruba a cuminsa. E era tabata consisti di un desaroyo planifica di turismo cu PPA a realisa.......
Durante añanan 50/60 nos Isla di Aruba tabata preparando e infrastructura necesario pa asina nos lo por a desaroya e Industria di Turismo ariba escala grandi. Esaki tabata encontra cu descussionan emocional di parti di oposicion di e tempo ey oposicion di AVP/UNA etc cu tabata di opinion cu e plannan di Gobierno di P.P.A tabata **mucho grandi**. E expression cu a bai den historia politico di Aruba di parti di Lidernan di AVP pa cu e promer Hotel den Turismo di P.P.A. esta Aruba Caribbean Hotel, tabata e expression:**"TA CABRITO TA BAI DRUMI DEN NAN"** referiendo na e cantidad grandi di kamber cu e Hotel aki tabata tin.(pa e tempo ey) Pero P.P.A. a continua cu e planificacion y ehecucion di e projecto aki via di e compania **ARUVEN NV** cu gobierno di P.P.A. a crea pa por eherce e projecto aki y en cooperacion cu e compañia **VEN ARUBA** cu tambe tabata directamente envolvi. E projecto aki a worde manda pa Eilandsraad den carta di Bestuurscollege cu fecha 7 di April 1956 den cual Bestuurscollege di PPA a suplica Eilandsraad di Aruba pa aproba lo sigiente:

"Op prijs zullen wij het thans stellen, Uw mening omtrent de boven ontvouwde plannen te vernemen, met machtiging:
1. datgene te verrichten wat nodig is om te komen tot de oprichting van de meerbedoelde plaatselijke naamloze vennootschap en met name het initiatief te nemen tot openstelling van de mogelijkheid tot inschrijving op het maatschappelijk kapitaal dezer vennootschap:
2. In deze naamloze vennootschap reeds aanstonds deel te nemen tot een bedrag van 20% van het maatschappelijk kapi-taal en 2% van dat bedrag onmiddelijke storen;
3. datgene te verrichten wat noodzakelijk is tot voorbereiding van de bouw en de exploitatie van het hotelcomplex;
4. Tot het sluiten van een definitieve overeenkomst met de architect Morris Lapidus te New York op basis van het vorenbedoelde conceptcontract.

Oranjestad 7 April 1956

Bestuurscollege van het eilandgebied Aruba

Firma pa Gezaghebber Kwarts.

Firma pa secretaris L. Kerstens

Fundador di P.P.A Sr. Juan E. Irausquin q.e.p.d. tabata bisa cu su vision ta cu aki 10 aña aki na Palm Beach lo tin un **"MIAMI CHIQUITO", pueblo por huzga pa su mes cu e vision aki a bira mas cu realidad, despues di e inicio di djele.**
Su vision tabata planifica, teniendo cuenta cu e limitacion di nos isla y e disponibilidad di nos propio hendenan. Esei kiermen gradualmente mas hotel.
Dia 15 di oktober 1965 Bestuurscollege di PPA tabata asina leeuw cu nan a manda un otro proposicion pa Eilandsraad den cual a propone pa haña e sosten di Eilandsraad pa un otro projecto di Hotel(grandi) esta e projecto conoci como Sheraton Hotel:
"Bij brief van 22 tebruari 1965, no.42(Bijlage 1965, no. 14) deden wij U een voorstel tot oprichting van een naamloze vennootschap, namelijk de N.V Koyari, die het aan de Palm Beach te bouwen 200 kamers toeristenhotel, het zogenaamde Sheraton project, in eigendom zal nemen. "Inmiddels werden wij door de N.V. Aruven, die het Aruba Caribbean Hotel in eigendom heeft, benaderd met het verzoek de mogelijkheid van het in-brengen van het Sheraton-project bij deze NV te doen nagaan". "De totale investeringskosten van het project worden thans nader geraamd op f. 12 miljoen".

Na 1972 Bestuurscollege di PPA a sinti cu tabata asina leeuw cu Aruba tabata tin mester di un otro Hotel grandi cu lo a worde construi door di Gobierno ehecuta y exploita pa nos compania **ARUVEN N.V.** Pa medio di carta no. 53 di 1972 agenda nr. 11878 Bestuurscollege di P.P.A a manda un carta na Eilandsraad di Aruba den cual a pidi permiso pa en cooperacion cu **ARUVEN N.V.**, construi un Hotel nobo, cual den principio mester a carga e nomber di Jamanota Hotel, pero despues a worde cambia e a haña e nomber di Aruba Americana Hotel N.V., cual nomber el a carga pa hopi aña. Den e carta aki Bestuurscollege di P.P.A a suplica Eilandsraad di Aruba pa aproba lo sigiente:

Groundbreaking Caribbean Hotel

"In verband met het voorgaande stellen wij U voor het door de N.V. Aruven op te nemen bouwkrediet, voor wat betreft de hoodsom en rente, te garanderen onder de volgende voorwaarden:

1. De garantie ten behoeve van het door de N.V. Aruven op te nemen bouwkrediet tot een maximum van f. 6.000.000,-, zal slechts gelden gedurende te bouwperiode van het hotel en wel vanaf juli 1973 of zoveel vroeger of later als noodzakelijk - hetwelk tijdig per aangetekende brief aan het Bestuurscollege dient te worden Bekend gemaakt - tot en met September 1974.

Vista di Hotelnan construi durante gobierno di P.P.A.

2, De voorwaarden, welke aan het te garanderen bouwkrediet zijn verbonden, dienen door ons College te worden goedgekeurd.
3. Als zekerheid voor het te garanderen bouwkrediet zal aan het eilandgebied het rechts van eerste hypotheek worden verleend op het gerealiseerde gedeelte van het te bouwen Hotel door middel van of zoveel minder als opgenomen, vermeerderd met de bijkomende kosten.
De kosten, verbonden aan genoemde krediethypotheek komen ten laste van de N.V Aruven. Aangezien de N.V. Aruven in September 1972 met de bouw van het hotel zou willen beginnen, ontvangen wij gaarne zo spoedig mogelijk Uw goedkeuring op dit voorstel.

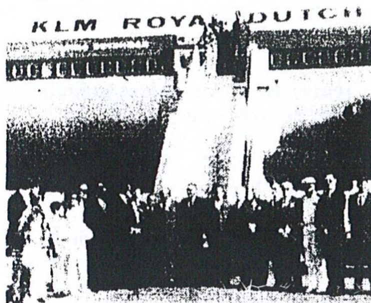
Oranjestad, 31 augustus 1972
Het Bestuurscollege van Het Eilandgebied Aruba,

De Gezaghebber
De sekretaris

T'asina P.P.A a cumpli cu e vision di Juancho Irausquin cabalmente ariba tereno di Turismo.
Ta Juancho Irausquin pa medio di P.P.A a pone nomber di Aruba ariba Mapa Internacional y a habri caminda pa miles y miles di Arubiano por labora den sector di Turismo.
Juancho Irausquin ta e fundador di Turismo of e persona cu tabatin e vision cu Aruba lo bira un Miami chikito. Ta e vision di Juancho Irausquin a pone Aruba drenta den un era nobo cu a trese desaroyo y prosperidad pa Aruba. Su plan pa garantisa entrada pa Aruba a traha na momento cu Lago di berdad a sera y asina a salbaguardia Aruba hasta despues cu e no tabatei mas. Awor Turismo ta nos pilar di entrada mas grandi di Aruba. Aruba ta awe loke e ta danki na Juancho Irausquin. Un Arubiano cu a cambia Aruba y pone den un era nobo.

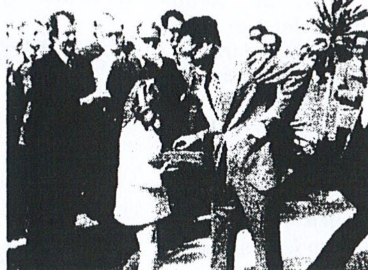
UN AEROPUERTO MODERNO

Partido Patriotico Arubano a haña e confiansa pa algun periodo for di comunidad Arubano y a logra ehecuta un gran cantidad di plannan cu nan a priminti nos comunidad. A jega e momento pa analisa e necesidad di construccion di un aeropuerto cumpli mas cu e demandanan di e momento ey. Bestuurscollege di P.P.A. en cooperacion cu Gobierno di Antiyas den cual P.P.A. tabata participa e dedica aten-

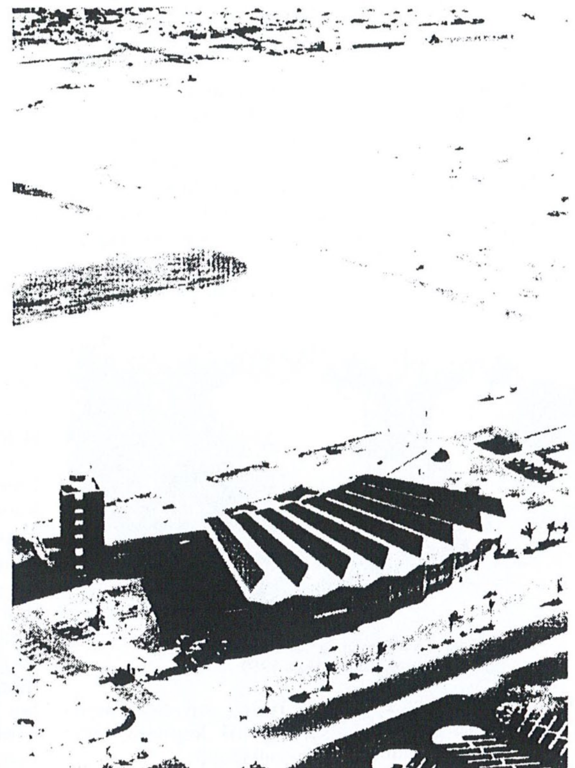

Ariba e potret nos por mira e primeramente e promer BOEING cu a baha na aeropuerto despues cu e pista di Aterizahe a worde extende pa por acomoda e avionnan grandi aki

Nobo y Moderno. Esaki debi cu a logra ehecuta un gran parti di e infra-structura necesario pa desaroya e industria di Turismo, manera e planta di Awa y Electricidad, e caretera banda di lama y despues varios hotel ehecuta pa Aruven N.V., manera aruba Caribbean Hotel N.V., Aruba Sheraton N.V., Aruba Americana N.V. y varios hotel cu a inicia for di e sector priva. tur esaki a aumenta e bishita di turistanan den un forma dramatico, cual a conduci cu un dado momento tanto e aeropuerto como e pista di aterzahe no tabata cion na un projecto pa expande e largura di e pista di aterizahe pa asina por acomoda avionnan BOEING tambe na Aruba. Ariba tereno insular, diputado pa P.P.A. Ing. Virgilio Kock a hunga un rol importante den e projecto grandi aki, mientras ariba nivel central e rol y contribucion di Ministro di Finanzas y Fomento (desaroyo) Sr. Jossy Tromp tabata sumamente grandi. Despues di añas di estudio, analisis y construccion, por fin e dia a jega na 1972 pa habri e edificio nobo di nos Aeropuerto. **Nos kier accentua cu aki nos no ta papia di expande un Aeropuerto, pero di construi un Aeropuerto completamente nobo y P.P.A. a logra esaki.** E inversion tabata corre den un 10 miyon florin si tene cuenta e construccion cu a costa al rededor di 7 miyon florin y e material necesario cu tabata alrededor di 3 miyon florin. Den curso di añanan, e projecto aki a worde renova pa Ministronan di P.P.A. tambe: Ministro Benny Nisbet a renova e pista di aterizahe na aña 1986/1987 pa e suma di 9 miyon florin, mientras Ministro Elio Nicolaas ta responsabel pa e luznan nobo di e pista di aterizahe "7 miyon" y tambe pa e projecto di apron-taxi-way cu a costa al rededor di 20 miyon florin. Pues e plan di Juancho Irausquin a wordu debidamente ehecuta dor di P.P.A. Ya na 1962 Juancho a visualiza caba cu lo mester un aeropuerto grandi. Den e periode di aña 50 tabatin 50.000,- y esaki a bira 500.000,- awe.

Ariba e potret nos por mira e momento cu Ministro di Finanzas sr. Jossy Tromp ta prepara pa corta sinta pa e Aeropuerto Nobo wordu poni den funcion. Esaki atuma lugar den presencia di un cantidad di invitadonan den cual tambe invitado di honor ASTRONAUT sr. Gordon Cooper

Ariba e potret nos por mira e projecto di e Aeropuerto Nobo promer cu el a worde habri, un vista sumamente impressionante por cierto. (1972)

DECEMBER 30, 1961 OTRO FECHA HISTIORICO

E hombernan cu a crea Barcadera. Di robes pa drechi: Edouardo Targiani, O.S. Henriquez, A.B. Speekenbrink, F.J.C. Beaujon, Franco I. Torresi, O.S. Mingus, Juancho Irausquin

Otro fecha historico durante gobernacion di partido P.P.A. "Prins Bernard ta habri planta qiumica na Barcadera"

E trabaonan grandi cu a conduci na e apertura di e planta quimica na Barcadera a inicia bao di iniciativa y perseverancia di fundador di Partido P.P.A., Juan E. Irausquin q.e.p d.

Dia 30 di December 1961 durante di un ceremonia Ministro di e Finanzas y Desaroyo Don Juan E. Irausquin a primi un boton cual a ocassiona un explosion y e trabaonan cu a conduci na e Industria di A.C.I.(Aruba Chemical Industries)/A.C.C. fabrica di ammoniak na Barcadera. E projecto aki e tempo ey a crea e cantidad di 250 cupo di trabao directamente y indirectamente un otro 250 cupo di trabao. **Majoria di e factornan cu Aruba tin den su mes poder a mustra di a hasi esaki posibel cu otro palabra a transforma e isla aki na un lugar agradable pa establecimento di Industria y a crea un clima di Inversion favorable.**

Pa hopi aña e Industria di A.C.I. a contribui na progreso di Aruba te na su ceramento. Ora di apertura di e Industria a tuma lugar dia 10 di December 1963, ja todo poderoso a tuma Don Juan E. Irausquin q.e.p.d. den su Reino, pero su trabaonan a keda atras como muestra di su gran amor y dedicacion pa su pueblo. Pa e acto cemomonial di apertura Gobierno di Aruba a invita su Alteza Real Prins Bernard pa ehecuta e apertura cual a tuma lugar 10 di December 1963. Pero locual e capitulo aki di Historia di Aruba y historia di P.P.A., a siña nos ta cu esun cu kere den e posibilidadnan cu su pueblo tin di ofrece ta logra progreso pa su Pueblo.

Momento cu Ministro Juancho Irausquin ta baha e handle. Un explocion y e trabaonan na Barcadera ta cuminza

SCHOOL LIBER PA TUR MUCHA

School liber pa tur mucha, becanan pa juinan di famia humilde, scolnan den tur bario.

Na momento cu Juancho Irausquin di Partido Patriotico Arubano a logra confiansa di e pueblo Arubano, tabata un realidad cu no ta tur mucha por a bai scol. Esaki tabata depende grandemente ariba entrada di e majornan, como cu majornan mester a paga pa nan juinan por a bai scol. Fuera di esaki un gran cantidad di districto di nos pueblo no tabata tin suficiente scol basico, pesey P.P.A su maneho tabata dirigi ariba:

1. Crea e situacion pa garantisa cu TUR mucha lo por a bai scol basico liber, es decir cu majornan no mester a paga mas.
2. Construi suficiente (nivel) di scol necesario rond di nos Isla.
3. Amplia y moderniza e systema di duna beca pa estudiantenan Arubano.

No a dura mucho cu Bestuurscollege di P.P.A en combinacion cu Gobierno di Arubano, awor juinan di Arubiano humilde tambe por a hana becanan envez di solamente e juinan di cierto shonnan. Fuera di esaki, P.P.A. su Bestuurs-college a inicia cu varios projecto di construccion di diferente nivel di scol den tur skina di nos Isla.

Un di e trabownan grandi y e significante di e Bestuurs-college di P.P.A. den añanan 60 y e Gobernacion Antiyano den cual P.P.A tabata participa, tabata pa logra un acuerdo di financiamento cu e.o. Mercado Comun Europeo, locual a conduci na construccion di varios scol y misa riba nos Isla. E acuerdo aki a worde firma dia 18 di oktober 1965 y tabata ensera un suma total di f.4.437.400,— di cual f.3.623.500,— tabata destina pa e construccion y f.813.900,— tabata destina pa e interio(muebles) necesario. Nos ta cita for di e documento official cu a worde manda pa Eilandsraad e tempo ey:

"Scholenbouw.
Nadat aanvankelijk bij het Europees Ontwikkelingsfonds financiering was gevraagd voor de bouwkosten van het project Scholenbouw, is het later mogelijk gebleken ook financiering te verkrijgen voor de vaste inrichting van deze scholen. Bij de op 18 oktober 1965 gesloten financieringsovereenkomst is voor dit project als bijdrage a fonds perdu beschikbaar gesteld een b e - drag van in totaal f. 4.437.400.—t.w. voor de bouw f. 3.623.500.— en voor de inrichting f.813.900. . Zoals U reeds eerder werd medegedeeld, omdat dit scholenbouwproject de volgende voorziening: e n :

gewoon lager onderwijs:
- de uitbreiding van de Wilhelminasschool te San Nicolaas
- de bouw van een seventh day adventist school te San Nicolaas
- de bouw van een R.I. meisjes school te Oranjestad.

Buitengewoon lager onderwijs:
- de bouw van een R.K. School voor b.l.o. te Piedra Plat
- de bouw van een R.K. Schoo lvoor b.l.o te Cura Cabai

meer uitgebreid lager onderwijs
- de uitbreiding van het Mon Plaisercollege di Oranjestad

technisch onderwijs
- de uitbreiding van de lager technische school te San Nicolaas
- de bouw van een openbare werkplaats voor eenvoudige vakopleiding te Oranjestad

huishoudonderwijs:
- de bouw van een openbare huishoudschool te San Nicolaas
- de uitbreiding van de R.K. huishoudschool te Oranjestad
- de uilbreiding van de R.K. huishoudschool te Sta Cruz
- de bouw van een R.K huis houdschool te San Nicolaas

Fuera di esaki, durante gobernacion di P.P.A. e.o. e sigiente scolnan a worde construi o expande:

Tarcisius College
Colegio Bon Bini
Colegio Ora Ubao
Caiquetio School
St. Franciscus College
Emma School
Colegio Arubano
Colegio cristo Rey
Bernardschool
Fatima College
Maria Immaculata
Pius de xde school
Mater Dei Huishoudschool
Martin Luther King School
Paso Sigur
Martinus School
Mon Plaisir College
Antonius College
St. Jan
Technische School Tara
Providencia Huishoud-school
Andrewschool
John Wesley College
Maria Regina
Mon Plaisir School
Prinses Beatrix School
Prinses Irene School
Sint Augustinus College
Sint Michael School

Fuera di esaki, PPA a construi un cantidad di kleuterschool na nos isla.

Antiyas a pasa e cambionan legal pa garantisa cu scol Liber a worde introduci pa tur mucha, kitando pues e asina jama schoolgeld cu mester a paga antes. Tambe Bestuurscollege a moderniza y amplia e systema di duna beca na estudiantenan

PENSIOEN PA NOS GRANDINAN

Ora Juancho Irausquin a funda Partido Patriotico Arubano (P.P.A.), pais Aruba a haña su promer partido Social Democrata. P.P.A no a afilia su mes na instancianan internacional pero si P.P.A realmente a practica e filosofia den tur sentido di palabra.
Un promesa cu P.P.A a hasi na nos comunidad Arubano, especialmente nos grandinan tabata cu ta imposibel pa continua mira e desaroyo, na unda ciudadanonan cu a labora den nos comunidad pa hopi aña, den nan edad halto, mester a cana rond, aña tras di aña, puntrando e asina jama "shonnan" pa placa pa nan por a cumpra pan pa nan come e dia of e siman ey. Pues hopi di nos trabadornan no tabata tin un futuro segura, al contrario mas edad, tabata nifica menos posibilidad di trabao y consecuentemente un bida dificil na unda mester a tramsforma den un ser humano cu mester a pidi placa pa por biba. Un bida dificil, un bida cu no tabata pas cu e progreso na Aruba e tempo ey. Juancho como lider di P.P.A. a priminti di hasi algo na esaki y ariba nivel central nan a cuminsa prepara e ley di pensioen pa nos grandinan. Na mes momento a cuminsa prepara e ley pa viuda y huerfano. E dos leynan aki a pasa Staten di Antiyas y a worde publica como Landsverordening algemene weduwe en wezenverzekering, P.B. 1965 no. 194 y Landsverordening algemene ouderdomsverzekering en de Landsver-ordening ouder domsvoor-ziening P.B. 1960 no. 83 y no. 155. E ley di viuda y huerfano, ta duna tur viuda bao di 65 aña e derecho ariba un entrada y tur huerfano bao di 15 un judanza di parti di estado. E ley di pensioen (areglo) tin komo meta pa jega na un seguro obligatorio. Ta conoci cu oponentenan di e tempo ey no a kere den e necesidad di e leynan aki, pero Irausquin/PPA y su partnernan di coalicion a persisti y a logra nan meta na bienestar di nos grandinan. E pensioen cu nos tin awe, cu kisas hopi no ta balora su trayectoria y importancia, ta algo cu Juancho Irausquin a laga atras pa nos. Juancho Irausquin tabata ker pa e progreso cu e a trese pa Aruba lo ta pa un y tur. E no a lubida riba e grandinan y a zorg pa tin un ley pa sigura e entrada pa e grandinan. No por nada e tabata wordu jama Sirbidor di Pueblo. E a traha pa sigura un entrada pa personanan cu menos of ningun recurso y cu ta den difficultad manera e grandinan, viuda y Huerfano. E no a lubida riba nan ora Aruba tabata den progreso.

CONSTRUYENDO E HAF NA BARCADERA

Dentro di e plannan di Irausquin/P.P.A. tabata tin tambe e desaroyo di Industrialisacion na nos Isla. Den e cuadra ey P.P.A. su Bestuurscollege y su Gobierno Antiyano tabata hasi tur lo posibel pa prepara e infra-structura necesario pa por logra haña industrianan pa esta blece nan mes na Aruba p.e.
- away electricidad barata
- terenonan prepara pa Zona Liber
- leynan cu tabata regula incentivonan pa Industrianan cu tabata interesa di establece nan mes na nos Isla.
- Y como e tereno na Barcadera tabata destina pa ehecucion di tur e ideanan aki e necesidad di construi e haf na Barcadera.
Esey a pone cu P.P.A. a prepara un projecto pa logra ehecucion di un HAF na Barcadera cual a costa f. 12.650.000,— den cuadra aki P.P.A. a upgrade e haf di Oranjestad pa un suma di f.5.330.000,- -.

Nos ta cita for di e documento no.10798T di aña 1960 manda pa Eilandsraad di Aruba:

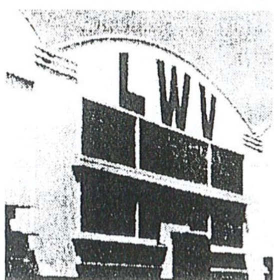
" 1. Aanleg van een haven te Barcadera:

Ten westen van de water en electriciteitsfabriek is te Barcadera een industrie-terrein geprojecteerd. Het is gelegen aan het Lagoen, dat de mogelijkheid biedt een grote industriehaven aan te leggen waarin vrachtschepen onder de bescherming van het rif veilig kunnen meren. Het basisplan van deze haven is zodanig ontworpen, dat het naar verwachting kan voorzien in de behoefte van toekomstige industrieen. Voor de in en uitgangen van de haven werken twee doorbraken van het rif geprojecteerd. Voorlopig kan evenwel worden volstaan met de aanleg van een gedeelte van de haven met een doorbraak van het rif voor de in en uitgang van schepen. Deze zullen dan in de haven moeten zwaaien, hetgeen met sleepboothulp veilig kan geschieden. Voorts is een losplaats voor middelgrote schepen(tot 10.000 BRT) ontworpen in het oostelijke gedeelte van deze haven. De bij het uitbaggeren vrijkomende specie zal ten dele worden gebruikt voor de nodige landaanwinning ten behoeve van de genoemde laad en losplaats.

De kade zal lager moeten liggen dan de vaste wal, die te hoog is om een schip met behulp van eigen laadbouw te kunnen laden en lossen. Het overblijvende gedeelte van de specie kan een nuttige aanwending vinden bij de uirbreiding van het vliegveld.

Daar binnen zeer korte tijd met de bouw zal worden begonnen van een chemische fabriek, die zich op dit industrieterrein zal vestigen, is de aanleg van de haven en de bijkomende werken bijzonder urgent geworden.

De kosten van aanleg van het gedeelte van de industriehaven, dat geen uitstel kan lijden, worden geraamd op f. 12.650.000,--"

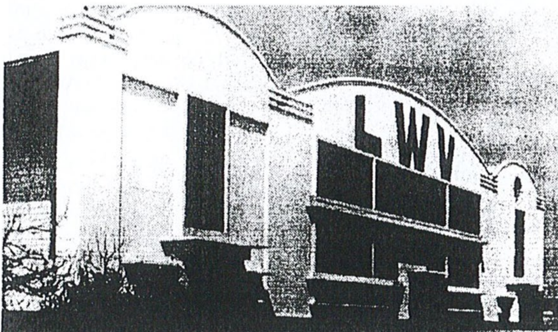

AWA Y CORIENTE MAS BARATA

E vision di Juancho Irausquin y P.P.A. pa haña awa y coriente mas barata y un WEB modernisa tabata un di e prioridadnan di e tempo ey. Aki ta sigui un citacion di e documentonan oficial relaciona cu e proposicion cu Bestuurscollege di P.P.A. a haci na Eilandsraad di Aruba dia 19 di januari 1956 no.202, den cual a propone e plannan di expansion di nos planta di Awa y Electricidad cu e compra di 5 WEIR-UNITS di SINGMASTER & BREYER. Voorstel van het Bestuurscollege d.d. 19 januari 1956 no. 502 Geheim, betreffende uitbreidingsplannen Watervoorzieningsdienst (Bijlage no.4)

Gedeputeerde Oscar Henriquez:

"De opzet van het plan, dat nu wordt ingediend, is niet alleen maar meer water voor de bevolking te produceren, maar ook goedkoper water en ook rekening te houden

met de mogelijkheid tot verbreding van de econo-mische basis van ons Eiland. Want, Mijnheer de Voorzitter, al het gepraat, dat wij de laatste jaren gehoord hebben over meer industrie en verbeterde economische basis, heeft geen zin indien de belangrijkste factoren voor industrie op het eiland niet aantrekkelijk zijn.

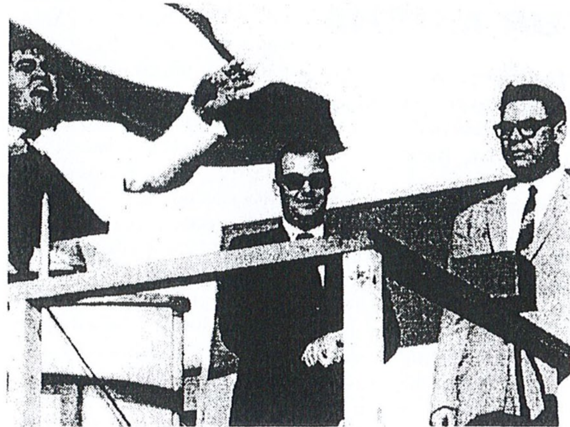
Ik wil hiermede zeggen, dat met de huidige waterprijs en de huidige prijs voor electriciteit geen enkele fabriek kan concurreren tegen andere fabrieken in dit gebied. De opzet van dit project is inderdaad groot, maar het moet niet alleen gezien worden als een voorziening in de waterbehoefte van de toekomst; het beoogt ook productie van goedkopere water voor de bevolking, die naar verwacht mag worden, meer water zal verbruiken, en ook, dat wij met dit meer en goedkopere water eens kunnen gaan beginnen met wat landbouw. Ook wordt rekening gehouden met de mogelijkheid, waarvan de verwachtingen bij het Bestuurscollege thans zeer hoog zijn, n.l. de mogelijkheid van een toeristen hotel op vrij grote basis. Mijnheer de Voorzitter, het is ons niet alleen te doen om een industrie hier te krijgen voor het geval de grote maatschappij, die ons thans in leven houdt de LAGO, weg zou gaan of minder zou gaan produceren, neen, het probleem is er ook nu, zelfs wanneer de Lago zou blijven voor nog twintig jaar of meer. We hebben zo langzamerhand het maximum bereikt, de LAGO zal niet meer uitbreiden; het gouvernment heeft zo langzamerhand ook zijn top bereikt en kan ook niet meer krachten absorberen. Daartegenover staat, dat er ieder jaar zoveel jongelui op de markt komen, die werk zoeken. Die moeten we kunnen opvangen, zelfs wanneer de Lago blijft. Daarvoor is nodig meer industrie en om meer industrie te krijgen moeten we kunnen aanbieden: goedkope stroom en goedkoper water. Ik geloof Mijnheer de Voorzitter, dat ik hiermede in het kort de quintessens van dit project naar voren heb gebracht, Ik dank U.

Voorstel: Mitsdien hebben Wij de eer de Raad te verzoeken ons College te machtigen:

1. Onmiddellijk de bestelling voor 5 'Sextuple effect evaporating plants" te plaatsen bij G. & J. Weir Ltd. Glasgow voor de totale prijs van 1.481.00 (pounds sterling);

2. Met "Singmaster & Breyer" een contract te sluiten, waarin dit bureau wordt opgedragen de plannen voor het gehele project nader uit te werken, de verderé bestellingen voor te bereiden en toezicht te houden op de uitvoering van de nodige werken;

3. De indertijd gevoerde besprekingen met de directie van de N.V. "O.G.E.M." te Rotterdam voort te zetten, opdat een contract voor de

levering van electriciteit door het eilandgebied aan de N.V. "Elmar" kan worden afgesloten Oranjestad, 19 januari 1956 Bestuurscollege van het Eilandgebied Aruba.

Tratamento den Eilandsraad di Aruba: J.H. Lake(PPA):

" Mijnheer de Voorzitter, de brief van het Bestuurscollege terzake uitbreidingsplannen watervoorzieningsdienst, die wij nu behandelen, is het resultaat vam de machtiging, die deze Raad of beter gezegd, die de P.P.A fractie aan ons Bestuurscollege gegeven heeft op 26 januari j.l. Men kan zich herinneren, dat de heren aan de overkant zich sterk verzetten tegen de toen voorgestelde uilbreidingsplannen voor de watervoorzieningsdienst. De heren aan de overkant, zowel de A.V.P. als de U.N.A. fractie, zouden bereid zijn volgens hen, hun steun te geven aan de uitbreidingsplannen van het vorige Bestuurcollege, de uitbreidingsplannen van de Watervoorzieningsdienst, zoals voorgesteld wordt door het rapport van Vos en Ijselmuiden." " Mijnheer de Voorzitter, wanneer men weet, hoe de arme mensen van de buitendistricten gedrukt worden door de hoge prijs van het water en wanneer men weet, dat wij elke mogelijke gulden nodig hebben voor de uitbreiding van onze economie, weet men meteen, dat de uitbreidingsplannen voor de watervoorzieningsdienst, zoals voorgesteld door het Bestuurscollege van de A.V.P. en de U.N.A., geen rekening hielden met de welvaart van het Eilandgebied Aruba. Maar, mijnheer de Voorzitter, wanneer men aan de andere kant de brief van ons Bestuurscollege, die wij nu behandelen, bestudeert, kan men daar in zien het werk van een Bestuurscollege met een oog op de toekomst." M. de Cuba(P.P.A): " het is voor mij een genoegen om te kunnen constateren met welk een vooruitziende blik ons Bestuurscollege gewerkt heeft in deze zaak, te weten ons waterplan' "*Met het voltooien van ons waterplan is dan meteen een groot probleem opgelost, om het te noemen het kunnen voorzien van schepen van goedkoop water. Mijnheer de Voorzitter, de P.P.A. is een partijvoorvooruitgang en wil ik schetsen met de woorden van Victor Hugo. De mens is een ellips met twee middelpunten, de daden zijn het ene, de denkbeelden zijn het andere".

F.V. Lacle (P.P.A): Mijnheer de Voorzitter, al weer heeft de P.P.A. getoond, dat de P.P.A. werkelijk de partij is die voor Aruba werkt. Goedkoop en meer water voor Aruba is iets zo groots. dat de kiezers dit nooit meer zullen vergeten" "Maar, mijnheer de Voorzitter, dat de buitendistricten voor de pijpleiding zo duur moeten betalen, als nu het geval is, vind ik onrechtvaardig. Het gouvernment moet helpen, niet alleen met goedkoper water, maar ook met goedkopere pijpleidingen. Dan kunnen de districten van hun belastinggelden profiteren"